

دو بالی معرفت ابو حامد غزالے

تألیف

مہدی نصیری دھقان ، سہا بعنونی

انتشارات پایتخت

دو بال معرفت ابوحامد غزالی

تألیف: مهدی نصیری دهقان، سه‌با بعنونی

زیر نظر گروه کارشناسی

صفحه آرا: جواد نیک خصل

ناظر چاپ: منوچهر صالحی

چاپ و صحافی: نوین

بازار: تأیستان ۱۳۹۶

مکان: ۱۰۰ چلد

قیمت: ۱۰۰ تومان

سرشناسه:

عنوان و پدیدآورنده:

مشخصات نشر:

مشخصات قلمروی:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی:

نصیری دهقان، مه، ۱۳۵۹

دو بال معرفت ابوحامد غزالی/ ی. دهقان، سه‌با بعنونی.

کرج: پایتخت، ۱۳۹۶.

۸۴ ص. ۱۴/۵۴۲۱/۵ س. م.

978-600-8884-56-5

عقل‌گرایی (اسلام)

۱۳۹۶ ۶۷ ع/۶۱۱ BBR

۱۸۹/۱

۴۷۸۰۱۵۸

نشر پایتخت: کرج بین چهارراه مصباح و

چهارراه کارخانه قند، جنب بانک مسکن، ساختمان ۳۸۵

۰۹۱۲۳۶۲۲۸۵۳ - ۲۶-۲۲۲۶۲۱۰۵

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست

۸	پیشگفتار
۹	شرافت عقل و عشق در نزد غزالی
۹	شرافت عقل
۱۷	شرافت عشق
۱۹	معنا و ماهیت دل در منظر غزالی
۲۴	محدودیت های عقل و عشق
۲۴	محدودیت های عقل
۲۹	محدودیت های عشق
۳۲	نقش عقل و عشق در معرفت بخشی به انسان
۳۳	ماهیت معرفت در اندیشه غزالی
۳۳	سیر معرفتی انسان در نگاه غزالی
۳۶	منابع معرفت انسان و روش وصول به آن
۳۹	تقسیم بندی علوم در اندیشه ی غزالی
۳۹	علوم دینی و غیر دینی
۴۱	علوم دنیوی و اخروی
۴۳	علم مکاشفه و علم معامله
۴۷	علم منطق
۵۱	علم فلسفه
۵۵	علم کلام
۵۸	ابزار معرفت در اندیشه ی غزالی
۵۹	ادراک حسی
۶۱	ادراک عقلانی

۶۳	 کشف و شهود
۶۴	 مقام قلب در معرفت بخشی
۷۱	 عشق معرفت زا، معرفت عشق زا
۷۳	 پیوند معرفت و محبت در اندیشه‌ی غزالی
۷۷	 فهرست منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

در طول تاریخ تفکر بشری نوع نگاه به عقل و عشق متفاوت بوده، گاه عقل را آن چنان ستوده و به آن می‌بالند، که گویا تنها ابزار دسترسی به حقیقت بوده و از سویی دیگر برخی چنان به نكوهش آن پرداختند که آن را گمراه کننده و مهمل و پوچ شمرده‌اند و تنها وسیله‌ی وصول به حقیقت و تقرب به خداوند را عشق برمی‌شمارند.

غزالی برخلاف برخی عرفا (که عشق را برتر از عقل می‌دانند) و برخی متکلمین اشعری (که عقلیون را مورد انتقاد قرار دادند)، در آثار خود به‌ویژه «احیاء علوم الدین» با اهتمامی ویژه به عقل نگرینسته است. او تبیین گونه‌های اطلاعات عقل و زوایای آن را بررسی کرده است. از این و گاه به نكوهش و گاه به ستایش عقل پرداخته است. وی در موردی مقام راهبری را به عقل سپرده و بیان می‌کند کدام گونه عقل است که آدمی را به مقصد می‌رساند و کدام گونه آن آدمی را از رسیدن به هدف باز می‌دارد. پراکنده‌گی سخنان غزالی در باب عقل و عشق (محبت)، که ناشی از اشتراک لفظی آنها می‌باشد، در نكوهش در آثار او را دشوار می‌سازد. ابوحامد گاهی عقل را به‌عنوان پیش‌استدلالی‌اش محدود می‌کند و گاه آن را به عرصه‌ی ایمانی می‌گشاید. گاه اعتمادش به عقل دچار ضعف شدید می‌گردد و تمام در همه عرصه‌ها بدان والاترین مراتب را، اختصاص می‌دهد. روشن ساختن رابطه‌ی عقل و عشق، در گرو ارائه تصویر روشنی از آن دو و مشخص کردن حدود و شرافت آنها از منظر غزالی است که در این جستار به آن می‌پردازیم.